

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2603

Vragen van het lid **Ploumen** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over het rapport «*The Use of UN Sanctions to Address Conflict-Related Sexual Violence*» (ingezonden 5 juni 2018).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 28 juni 2018)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het rapport «The Use of UN Sanctions to Address Conflict-Related Sexual Violence?»¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Deelt u de conclusie van dit onderzoek dat huidige sanctieregimes vele zwakheden en inefficiënties vertonen op het gebied van sancties tegen seksueel geweld tegen vrouwen in conflictsituaties? Zo ja, wat betekent dat voor de Nederlandse inzet? Zo nee, waarom niet?

Welke mogelijkheden ziet u voor concrete actie op basis van de bevindingen van het rapport «The Use of UN Sanctions to Address Conflict-Related Sexual Violence»? Kunt u specifiek ingaan op uw voorgenomen acties op de volgende bevindingen van het onderzoek:

- van de 105 vermelde individuen op sanctielijsten staan er maar 16 op de lijst vanwege seksueel geweld;
- er maar 1 sanctieregime is (dat voor de Centraal Afrikaanse Republiek) waarin seksueel geweld als een criterium op zichzelf is opgenomen;
- seksueel geweld nog nooit als enige grond voor vermelding op sanctielijsten is gebruikt?

Antwoord 2 en 3

Seksueel geweld in conflictsituaties heeft dramatische vormen aangenomen. Dit is voor Nederland onaanvaardbaar. Daarom zet het kabinet zich actief in voor het voorkomen en bestrijden van seksueel geweld in conflictsituaties, inclusief door middel van het instellen van sancties. Uitgangspunten van deze aanpak zijn effectiviteit en impact. Nederland maakt actief gebruik van de

¹ «The Use of UN Sanctions to Address Conflict-Related Sexual Violence?» van Sophie Huvé van het Georgetown Institute for Women, Peace and Security d.d. maart 2018.

mogelijkheden die de sanctieregimes bieden op dit terrein en wil deze mogelijkheden vergroten. Hierbij dienen de rapporten over conflict gerelateerd seksueel geweld van de Secretaris-Generaal, Speciaal Vertegenwoordiger van de SGVN Patten en de experts en monitors van de betreffende sanctiecomités, als leidraad.

Bestaande VN-sanctieregimes met de daaronder opgenomen mensenrechten-criteria bieden nu reeds de mogelijkheid plegers van seksueel geweld te sanctioneren, zoals in de sanctieregimes voor Zuid-Soedan en de Democratische Republiek Congo. In het regime voor de Centraal Afrikaanse Republiek is seksueel geweld inmiddels een eigenstandig criterium geworden. Dit is een hoopvolle ontwikkeling. Maar de explicitering van seksueel geweld zou systematischer moeten gebeuren. Daarnaast zijn de huidige criteria in de sanctieregimes niet eenduidig.

De inzet van het Koninkrijk heeft inmiddels geleid tot het versterken van de mogelijkheden om seksueel geweld te adresseren in het sanctieregime voor de Centraal Afrikaanse Republiek. Ook heeft het Koninkrijk, in vervolg op de aanbevelingen van Speciaal Vertegenwoordiger van de SGVN Patten, recentelijk in het VN-sanctiecomité voor DRC opgeroepen tot het nader onderzoeken van een aantal vermeende zaken van seksueel geweld. Hier is inmiddels – op aandringen van het Koninkrijk – mee ingestemd door het comité (zie <https://www.un.org/press/en/2018/sc13363.doc.htm>).

Vraag 4 en 5

Heeft u de bevindingen van dit rapport met uw Europese ambtsgenoten besproken? Zo nee, op welke termijn gaat u dat doen? Zo ja, zijn er in deze gesprekken afspraken gemaakt om in gezamenlijkheid maatregelen uit te werken om seksueel geweld in conflict effectiever te bestraffen in het kader van resoluties van de VN Veiligheidsraad?

Bent u van plan om als lid van de VN Veiligheidsraad de bevindingen van dit rapport te bespreken binnen de raad, mogelijk samen met Europese leden van de Veiligheidsraad? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4 en 5

In gesprekken met Europese partners over specifieke landensituaties komt seksueel geweld in conflict regelmatig aan de orde. Het opleggen van sancties, maar ook een doorverwijzing naar het ICC om accountability van daders te bevorderen, wordt bij gelegenheid besproken. Zo heb ik tijdens mijn recente bezoek aan New York op mijn initiatief uitgebreid met de leden van de Veiligheidsraad waaronder alle Europese leden, gesproken over het voortdurende seksueel geweld in Myanmar. Speciaal Vertegenwoordiger van de SGVN Patten was ook aanwezig bij de discussie en informeerde de leden over haar bezoek aan Bangladesh waar zij voor de tweede keer de vluchtelingenkampen had bezocht.

Daarnaast spreekt de Veiligheidsraad jaarlijks over seksueel geweld in conflict, meest recent op 16 april jl. De Secretaris-Generaal bracht voorafgaand aan dit open debat zijn rapport uit, waarin hij over 19 landensituaties in het bijzonder rapporteerde. Het Koninkrijk sprak zich nadrukkelijk uit voor het instellen van sancties ter preventie en bestrijding van seksueel geweld. Seksueel geweld in conflict krijgt daarnaast bijzondere aandacht in VN-discussies over landensituaties alsook binnen de Informal Expert Group on Women, Peace and Security van de Veiligheidsraad.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u mijn eerdere voorstel om te komen tot een wereldwijd, thematisch sanctieregime tegen seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes in het licht van de bevindingen van dit onderzoek? Bent u bereid om u in te zetten voor een wereldwijd thematisch sanctieregime tijdens het lidmaatschap van Nederland van de VN Veiligheidsraad in het licht van de conclusies uit dit rapport? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

In eerdere antwoorden op kamervragen van het lid Ploumen (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1853) en de leden Van den Hul en Ploumen (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 2604) gaf het kabinet reeds een inschatting over de haalbaarheid van een thematisch sanctieregime tegen seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes.

Zoals toegezegd in het AO RBZ van 20 juni jl. kom ik in september a.s. graag uitgebreider terug op het eerdere voorstel van het lid Ploumen, ook in het licht van de bevindingen van het door u aangehaalde onderzoek. Ik zal daarbij ook nader betrekken de positie van gelijkgezinde leden van de VN-veiligheidsraad.